

Distanční výuka v mateřské škole s přihlédnutím k dítěti s odlišným mateřským jazykem

Distanční výuka je v současné době velkým tématem. Zmiňovaná výuka se však v médiích objevuje jen pro základní a střední školy. Na mateřské školy se tak nějak zapomíná. Vždyť vzdělávání předškolních dětí je neméně důležité a náročné, jako na vyšších stupních vzdělávání. Taktéž všechny stupně vzdělávání navštěvují děti s odlišným mateřským jazykem (OMJ), ten předškolní nevyjímaje.

V době pandemie a uzavření škol se všichni dostali do izolace, děti s OMJ a jejich rodiče byly vystaveny mnohem složitější situaci, neboť informace nedostávaly ve svém rodném jazyce a mohly se vzdělávat jen stěží.

Do naší mateřské školy máme také začleněny děti s OMJ, především z ruský mluvících zemí. Z tohoto důvodu naše škola zaměstnává dvojjazyčnou asistentku, která pomáhá nejmladším dětem zvládat pobyt v mateřské škole, aby byl eliminován stres těchto dětí z jazykové bariéry. V případě nutnosti dětem překládá pokyny učitelky do jejich rodného jazyka a tím překonává nedůvěru v cizí prostředí s odlišným jazykem.

Pro distanční výuku dětí s OMJ je vhodné využít dvojjazyčných asistentů nejen k překladu pokynů k učivu pro všechny zařazené děti do mateřské školy, ale také pro komunikaci s rodiči a to nejen na dálku. Je důležité, aby si rodiče - cizinci uvědomovali, jak velké nároky jsou kladeny na jejich děti v cizojazyčném prostředí a probíhala tedy oboustranná spolupráce k maximálnímu prospěchu jejich dětí.

Na naší škole započala distanční výuka od druhého týdne po jejím uzavření. Na každý týden byly vytvářeny pro každou třídu, tedy věkovou kategorii zvlášť přípravy a instrukce k tématu, které bylo vždy jednotné pro celou mateřskou školu. Každá oblast vzdělávání (estetická, kognitivní, pohybová) k danému tématu byla rozepsána na jednotlivé části s podrobným popisem činností a přílohami, jako byly například grafomotorické pracovní listy, či fotografie s popisem výtvarných činností. Všechny materiály a popisy činností byly vyvěšovány na oficiální webové stránky naší mateřské školy. Zpětnou vazbou byly vypracované úkoly a namalované obrázky i s jejich tvůrci, které posílali rodiče prostřednictvím sociálních sítí naší školy.

Veškeré úkoly a pokyny byly psány jednoduchou formou, tak, aby si je mohly jednoduše přeložit i rodiče dětí s OMJ a následně je vypracovat.

Pro děti s OMJ je nejdůležitější pochopit téma a zadání ve svém rodném jazyce a následně pracovat a popisovat v jazyce českém. Je tedy nejprve nutné pro děti s OMJ zadávat klíčová slova tématu a následně přidat pokyny v jednoduchých – holých větách.

Nejrozšířenějším prostředkem pro distanční výuku v mateřské škole i s ohledem na děti s OMJ je internet. Pro naši školu byla jasná volba zveřejnit veškeré pokyny, úkoly a

informace na webové stránky školy. Je to místo, které navštěvují rodiče nejvíce a zde nejčastěji hledají informace o naší škole.

V budoucnu, tedy v případě, že nastane situace a školy budou muset opět přistoupit k jejich uzavření a distanční výuce, nebo prostě jen v případě individuální distanční výuky jsou vhodným prostředkem pro zprostředkování komunikace a předání informací sociální sítě, emaily, ale především různé firemní platformy, či aplikace, které umožňují textovou komunikaci, videohovory a datová úložiště. Prostřednictvím těchto aplikací může probíhat celá výuka bez osobního kontaktu. Podmínkou pro tento způsob výuky je vlastnit PC a být připojen k internetu. Bohužel tuto možnost nemá nejen každá mateřská škola, ale ani každý rodič, nicméně je možné tyto aplikace ovládat i z chytrého telefonu. Další podmínkou pro tento způsob výuky je i uživatelská znalost těchto aplikací.

Vhodnými prostředky pro distanční výuku jsou jistě krátká videa s konkrétním představením učiva a zasláním rodičům prostřednictvím sociálních sítí, emailem, či přes zmíněné aplikace. Video by mělo ukázat výuku, či případně lekci českého jazyka, tak aby mu porozuměl nejen rodič, ale především dítě. Učitelka by měla pomocí videa prezentovat klíčová slova daného tématu, například prostřednictvím obrázků a jednoduchou formou popisovat učivo. Do tématu může zařadit krátkou píseň, či báseň bez zdobnělin. Učitelé i rodiče by měli nejen při distanční výuce dětí s OMJ předškolního, nebo mladšího školního věku využívat vizualizačních prostředků. Učitelé mají jistě k dispozici mnoho obrazového materiálu. Na našem trhu najdeme velké množství takových pomůcek.

Každá škola má k dispozici nejen obrazový materiál, ale i mnoho didaktických pomůcek a knih. Naší škole se osvědčily knihy „Nápadníček aktivit pro MŠ“ a „Nečtu, nepíšu, učím se česky“, obě publikace jsou od kolektivu autorů. V obou publikacích najdeme konkrétní náměty na práci s dětmi s OMJ, které se dají zjednodušit, nebo prostřednictvím dvojjazyčného asistenta přeložit a zaslat elektronickou formou rodičům. Případně z činností popisovaných přímo pro děti s OMJ vytvořit již zmiňovaná krátká videa a zaslat rodičům.

Distanční výuka má určitě velkou budoucnost, již začíná být a bude součástí našich životů. Ale žádná forma nenahradí osobní kontakt dětí, který je nejdůležitější, pro jejich sociální rozvoj. Přejme si, aby ho naše děti nikdy neztratily.

Kateřina Hanušková, zástupkyně ředitelky, MŠ Motýlek, Vlasákova 955, Praha 13. Spolupracovnice se společností META, o.p.s., tvůrkyně metodických materiálů pro děti s OMJ, spolutvůrkyně české verze metodiky KIKUS pro děti s OMJ, lektorka výuky Českého jazyka pro děti s OMJ